

ОДГОВОРИ НА КОМЕНТАРЕ ЗА РАСПРАВУ:**ЈАВНА РАСПРАВА- ПРЕДЛОГ УРЕДБЕ О УТВРЂИВАЊУ ПРОГРАМА РАЗВОЈА ШИРОКОПОЈАСНЕ КОМУНИКАЦИОНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ У РУРАЛНИМ И НЕРАЗВИЈЕНИМ ПОДРУЧЈИМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА ПЕРИОД 2024-2026. ГОДИНЕ**

БРОЈ	ПРЕДЛАГАЧ	ЧЛАН ЧИЈА СЕ ИЗМЕНА ПРЕДЛАЖЕ СА ПРЕДЛОГОМ ИЗМЕНЕ	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ	МИТ МИШЉЕЊЕ
1.	ЦЕТИН	НАЧЕЛНЕ ПРИМЕДБЕ Програм је потребно дизајнирати тако да сви оператори, како оператори на велепродајном тржишту, тако и на малопродајном тржишту могу учествовати на јавном позиву, у циљу испуњења основног циља слободне конкуренције на тржишту која је предуслов за ниже цене, већи избор и бољи квалитет производа и услуга за потрошаче, уз истовремено подстицање иновација.	У последње четири године је дошло до промена на тржишту електронских комуникација тако да се одвојило велепродајно тржиште активне и пасивне инфраструктуре. Последица овога је већа конкуренција у велепродајним услугама приступа и значајно смањење вертикалне интеграције велепродајних и малопродајних услуга. С обзиром на то да се планира државна помоћ због недостатка инфраструктуре електронских комуникација, неопходне за пружање услуга крајњим корисницима, Програм би требало усмерити на изградњу недостајуће инфраструктуре и омогућити операторима (пружаоцима јавних електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава) да самостално учествују у јавном позиву. Када је инфраструктура изграђена, створени су услови да више оператора на малопродајном тржишту пружа услугу крајњим корисницима под комерцијалним условима, кроз универзални сервис или кроз субвенционисање потрошача који нису у могућности да приуште плаћање услуге под комерцијалним условима (програм ваучера и сл.). Овакав модел представља најбоље решење, првенствено са аспекта развоја слободне конкуренције међу пружаоцима електронских комуникационих услуга на малопродајном нивоу и ради добробити крајњих потрошача. Додатно, ово ће уједно омогућити и свим операторима на малопродајном нивоу да добију приступ новим корисницима и развоју њиховог пословања на новим тржиштима.	Прихваћен предлог

2.	ЦЕТИН	<p>НАЧЕЛНЕ ПРИМЕДБЕ</p> <p>Неопходно је да комуникација израдило мапе доступности фиксног Министарство објави свеширокопојасног приступа у Републици Србији и резултати податке од значаја засу показали да у Републици Србији постоји нешто више од спровођење Програма, и то:</p> <p>а) да подаци о мапирању буду ажурирани према последњем званичном попису становништва из 2022. године,</p> <p>б) да Програм садржи списак свих локација на којима је планиран развој широкопојасне мреже,</p> <p>в) да у овој фази поступка буду одређени квалитативни критеријуми за рангирање, а како би заинтересовани учесници унапред имали јаснију слику целог процеса.</p>	<p>У Програму је наведено да је Министарство крајем 2021. године, у сарадњи са операторима електронских да комуникација израдило мапе доступности фиксног Министарство објави свеширокопојасног приступа у Републици Србији и резултати податке од значаја засу показали да у Републици Србији постоји нешто више од спровођење Програма, и то:</p> <p>290.000 домаћинстава у руралним пределима где не постоји економски интерес оператора за развој инфраструктуре која се заснива на приступу следеће генерације (тзв. беле и сиве NGA зоне). Како је након тога извршен попис становништва, потребно је ускладити податке.</p> <p>Додатно у односу на постојеће одредбе Програма, напомињемо да текст треба да садржи списак конкретних локација, како би заинтересованим операторима било омогућено да дају информације о својој постојећој инфраструктури, као и о намери да додатно улажу на тим локацијама, што ће у суштини бити основ да се нека локација сматра белом, сивом или црном NGA зоном. Наведено је у складу са чл. 40, 78. и 127. Смерница из 2023. године, а што подразумева спровођење јавних консултација након таквог „мапирања“.</p> <p>Сматрамо да је целисходно да већ у овој фази буду одређени квалитативни критеријуми за рангирање понуда оператора, како због правовременог информисања о условима поступка, тако и због могућности да у овој фази дају своје примедбе на наведене услове, те да на прави начин заштите своја права.</p>	<p>Делимично прихваћен предлог</p> <p>Одговор:</p> <p>а) У Табели 1 Предлога Уредбе број домаћинстава је прилагођен резултатима пописа из 2023. године</p> <p>б) У члану 3 Б), став 3. Програма додата је нова тачка 1) која гласи: „објављивање, на веб презентацији Министарства, списка свих локација на којима се планира заједничка изградња широкопојасне комуникационе инфраструктуре, у року од 30 дана од дана ступања на снагу Уредбе о утврђивању Програма развоја широкопојасне комуникационе инфраструктуре у руралним и неразвијеним подручјима Републике Србије за период 2024-2026. године;“</p> <p>в) Предлог Уредбе представља шему државне помоћи која је правни основ за расписивање Јавних позива који ће садржати , између осталог, и критеријуме за рангирање.</p>
----	-------	--	--	---

3.	ЦЕТИН	<p>члан 3, став 2, алинеја 2. Програма – предлог</p> <p>Синтагму „услуге фиксног широкопојасног приступа“ мењати у „услуге широкопојасног приступа“</p>	<p>Програм треба да буде заснован на технолошки неутралној основи тако што ће обухватити све видове технологија следеће генерације – како фиксне широкопојасне мреже, тако и мобилне широкопојасне мреже. Наиме, у програму се на чак седам места, наводи коришћење услуге фиксног широкопојасног приступа. С тим у вези, иако прокламован у наведеној алинеји, принцип технолошке неутралности, као обавезујући за надлежне институције да не фаворизују нити да искључе одређене врсте технологије (члан 125. Смерница из 2023. године и члан 3. 4. Смерница из 2013. године), мора бити у потпуности и једнообразно уређен у тексту Програма. На овај начин, даје се прилика да се укључи и мобилна широкопојасна мрежа, а што је и у складу са Смерницама из 2013. године и Смерницама из 2023. године у целини, а посебно са чл. 20, 36, 46, 49, 97, 112, 113, 114. и 117. Смерница из 2023. године.</p>	<p>Није прихваћен предлог</p> <p>Одговор: Текст Уредбе је усклађен са терминологијом из Смерница по питању дефиниција сегмената широкопојасне мреже</p>
4.	ЦЕТИН	<p>члан 3 А), став 2. Програма – предлог</p> <p>Мреже које се сматрају НГА морају укључивати следеће:</p> <p>а) FTTx (који укључује: FTTB, FTTH, FTTP i FTTC),</p> <p>б) VDSL,</p> <p>в) Напредне кабловске мреже - DOCSIS 3.0,</p> <p>г) Напредне бежичне фиксне мреже,</p> <p>д) Напредне сателитске мреже,</p> <p>ђ) Мобилне 4Г и 5Г мреже</p>	<p>сматрамо да је у овом делу неопходно укључити све врсте технологија, а у складу са Смерницама из 2023. године, и то чланом 19.(ц) и (е), чл. 21. и 23, као и у складу са чланом 58. Смерница из 2013. године. На овај начин ће бити обухваћене све врсте у оквиру фиксне широкопојасне мреже, укључујући и бежичну фиксну мрежу (која тренутним предлогом није укључена) и остале врсте оптичке мреже – до просторија и до разводних ормара (које тренутним предлогом нису укључене), као и све врсте мобилне широкопојасне мреже.</p>	<p>Делимично прихваћен предлог</p> <p>Одговор: Текст Уредбе је усклађен са терминологијом из Смерница по питању дефиниција широкопојасних мрежа</p>
5.	ЦЕТИН	<p>члан 3 Б), став 6. Програма</p> <p>Дефинисани су елементи уговора између</p>	<p>Сматрамо да овај елемент мора бити представљен јавности те да исти треба унети у текст јавног позива који ће бити објављен. Такође, у оквиру јавног позива потребно је да буде објављен и текст модела Уговора, како би учесници</p>	<p>Прихваћен предлог</p> <p>Одговор: Реализација и рокови изградње backhaul мреже и</p>

		Министарства и изабраног оператора, а који, између осталог, укључују и рокове за изградњу <i>middle mile</i> инфраструктуре	правовремено могли да знају садржај истог.	мреже за приступ биће наведени у Моделу уговора као делу документације Јавног позива.
6.	ЦЕТИН	члан 3 Б), став 6. тачка 4) Програма Дефинисано је да ће у Уговору бити уређена обавеза оператора у вези са уступљеном изграђеном инфраструктуром тако да „изграђену инфраструктуру одржава и омогућава континуирано пружање електронских комуникационих услуга“.	Сматрамо да је, у циљу поштовања транспарентности и најбоље међународне праксе, пожељно да се у сâм Програм унесе и обавеза изабраног оператора да омогући несметани приступ осталим операторима по тржишним условима. Такође, неопходно је да Регулатор ове услове посебно регулише применом одговарајуће методологије, независно од услова који су дефинисани за операторе са значајном тржишном снагом, а све у складу са тачком 78.(х) Смерница из 2013. године.	Делимично прихваћен предлог Одговор: Дефинисано чланом 3 Б), став 2. тачка 4) Програма „да се омогући велепродајни приступ широкопојасној мрежи свим заинтересованим операторима под поштеним, транспарентним и недискриминаторним условима, како би се повећао избор и конкуренција и истовремено избегло стварање доминантног положаја, у складу са Смерницама Европске комисије за државну помоћ за широкопојасне мреже (2023/С 36/01);
7.	ЦЕТИН	члан 3 Б), став 4. тачка 2) Програма Одређен је рок од 20 дана од дана објављивања јавног позива да се достави сва потребна документација	Сматрамо да је, имајући у виду сложеност поступка и свеобухватност документације која треба да се достави, а посебно израду инвестиционог плана, неопходно да наведени рок износи 30 дана, са додатном могућношћу продужења за додатних 10 дана по захтеву учесника.	Делимично прихваћен предлог Одговор: Рок за достављање документације је продужен на 30 дана

8.	Интраком Телеком д.о.о	<p>НАЧЕЛНЕ ПРИМЕДБЕ</p> <p>Предлог Интраком Телекома је да се у тексту Уредбе узму у обзир VHCN технологије.</p>	<p>У тексту Предлога уредбе се широкопојасни приступ реферише у односу на мреже нове генерације – NGA која обухвата технологије као што су: FTTH, FTTB, VDSL, DOCSIS 3.0. NGA мреже се тренутно замењују такозваним VHCN (Very High Capacity Network) мрежама, а посебно се укидају технологије као што је VDSL.</p>	<p>Делимично прихваћен предлог</p> <p>Одговор: Текст Уредбе је усклађен са терминологијом из Смерница по питању дефиниција широкопојасних мрежа</p>
9.	Интраком Телеком д.о.о	<p>НАЧЕЛНЕ ПРИМЕДБЕ</p> <p>Предлог је да се уредбом на неки начин да предност оператерима који ће за lastmile сегмент понудити решења базирана на VHCN концепту односно који ће понудити протоке дефинисане у документу који је издао BEREC</p>	<p>У тексту Предлога уредбе се дефинише: “обавеза оператора да, у току периода важења Уговора, заснује претплатнички однос у оквиру којег ће обезбедити и пружити без накнаде услугу широкопојасног приступа брзином не мањом од 100 Mb/s корисницима објеката јавне намене наведеним у Јавном позиву“. Циљ је да брзина од 100 Mb/s буде повезана са концептом NGA мрежа који се тренутно мења са концептом VHCN мрежа.</p>	<p>Делимично прихваћен предлог</p> <p>Одговор: Текст Уредбе је усклађен са терминологијом из Смерница по питању дефиниција широкопојасних мрежа на технолошки неутралној основи и не може ниједна технологија да има предност у односу на друге.</p>
10.	Интраком Телеком д.о.о	<p>члан 3, став 2, алинеја 2. Програма – предлог</p> <p>Предлог да се допуни са:... неутралној основи, бежичним и жичним технологијама под једнаким условима...</p>		<p>Прихваћен предлог</p> <p>Одговор: Текст Уредбе је усклађен са терминологијом из Смерница по питању дефиниција широкопојасних мрежа на технолошки неутралној основи.</p>

11.	Интраком Телеком д.о.о	<i>члан 3 Б), став 2. тачка 2)</i> <i>Програма - предлог</i> Предлог је да се замени са VHCN Very High Capacity Network фиксну широкопојасну мрежу		Делимично прихваћен предлог Одговор: Текст Уредбе је усклађен са терминологијом из Смерница по питању дефиниција широкопојасних мрежа
-----	---------------------------	---	--	---